

Nr 38.

Ankom till riksdagens kansli den 2 april 1935 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 50 § stadsplanelagen den 29 maj 1931 (nr 142) dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 8 mars 1935 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 156, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

L a g

om ändrad lydelse av 50 § stadsplanelagen den 29 maj 1931 (nr 142).

Härigenom förordnas, att 50 § stadsplanelagen den 29 maj 1931 skall er-
hålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

50 §.

I gatukostnadsbestämmelser — — — ersättningens erläggande.

Vid grundernas bestämmande skall iakttagas:

att ersättningsskyldighet ej må avse — — — nyss sagts;

att å tomtägare ej må läggas kostnad, som utan motsvarande fördel för tomts bebyggande föranledes därav, att gatas höjdläge skall i väsentlig mån avvika från markens naturliga höjdläge eller att gatas anläggning eljest på grund av särskilda omständigheter ställer sig mer än vanligt kostsam;

att tomtägare må belastas med högst halva kostnaden för gatas anläggning framför hans tomt intill samma bredd, som gäller i fråga om honom åliggande skyldighet att ersätta gatumark, dock att, där så finnes erforderligt för undvikande av väsentlig ojämnhet i belastningen av tomtägarna inom visst område, vad å dessa sammanlagt skulle belöpa av kostnaden för gatuanläggning inom området må kunna fördelas mellan dem efter omfattningen av den enligt stadsplanen å tomterna medgivna bebyggelsen, efter tomternas storlek eller efter annan skälig grund;

att tomtägarna icke — — — och billighet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1935.

I samband med denna proposition har utskottet till behandling förehåft två före propositionens avlämnande väckta motioner, nr 173 i första kammaren av

herr *Nylander* m. fl. samt nr 341 i andra kammaren av herr *Andersson* i *Falkenberg* m. fl.

I motionerna, som äro likalydande, hemställes, att riksdagen måtte vidtaga åtgärder för åvägabringande av en sådan ändring av stadsplanelagen, att gatukostnadsbidrag, som enligt denna må påföras tomtägarna, måtte kunna tomtägarna emellan fördelas efter grunder, som närmare ansluta sig till tomternas utnyttjningsgrad.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts förslag och de väckta motionerna, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen och motionerna.

I 49 § stadsplanelagen den 29 maj 1931 stadgas, att genom beslut av stadsfullmäktige må meddelas bestämmelser, gällande för staden i dess helhet eller för viss del därav, om skyldighet för ägare av tomt att bidra till kostnaden för iordningställande av gata (*gatukostnadsbestämmelser*). Bestämmelserna skola underställas Konungens prövning, där på tomtägare lägges skyldighet som tidigare icke ålegat honom.

Enligt 50 § stadsplanelagen skola i gatukostnadsbestämmelser angivas grunderna för beräkning av den kostnad, som skall påföras tomtägarna, och för kostnadens fördelning mellan dem samt tid och ordning för ersättningens erläggande. Vid dessa grunders bestämmande skall iakttagas:

1. att ersättningsskyldighet ej må avse gatudel eller avloppsledning, vars anläggning påbörjats, då fråga om gatukostnadsbestämmelser väcktes hos stadsfullmäktige;

2. att ersättningsskyldighet ej må åläggas ägare av tomt vid gata, som lagligen skolat vara upplåten till allmänt begagnande vid tid, som nyss sagts;

3. att tomtägare må belastas med högst halva kostnaden för gatas anläggning framför hans tomt intill samma bredd, som gäller i fråga om honom åliggande skyldighet att ersätta gatumark;

4. att å tomtägare ej må läggas kostnad, som utan motsvarande fördel för tomts bebyggande föranledes därav, att gatas höjdläge skall i väsentlig mån avvika från markens naturliga höjdläge eller att gatas anläggning eljest på grund av särskilda omständigheter ställer sig mer än vanligt kostsam;

5. att tomtägarna icke må belastas med större andel av kostnaden för avloppsledning än som kan anses belöpa å avloppet från tomterna, jämfört med annat avlopp, för vilket ledningen är avsedd;

6. att, därest nuvarande eller föregående ägare av tomt mot vederlag helt eller delvis vunnit befrielse från deltagande i kostnad för anläggning av gata eller avloppsledning, hänsyn skall tagas härtill; samt

7. att tomtägarnas åligganden enligt gatukostnadsbestämmelserna motsvara skäligen anspråk på rättvisa och billighet.

I anslutning till regeln i tredje punkten i nuvarande 50 § stadsplanelagen må anmärkas att enligt 45 § samma lag tomtägare som regel är pliktig ersätta staden hälften av värdet av den mark, som erfordras för gatans utläggning framför hans tomt intill en bredd, motsvarande den å tomten enligt stadsplanen vid gatans upplåtande tillåtna hushöjden, ökad med en fjärdedel av samma höjd. Finnes i stadsplan föreskrift ej meddelad om den hushöjd, som är tillåten å tomt, må, enligt 71 § stadsplanelagen, tomtägars skyldighet att bidra till stadens gatukostnad ej beräknas efter större gatubredd än aderton meter.

Det genom förevarande proposition framlagda förslaget avser icke att åvägbringa någon ändring i reglerna angående fördelningen av gatuanläggningskostnaderna mellan staden å ena samt tomtägarna å andra sidan, utan att inom den ram, lagen uppdragit för tomtägarnas sammanlagda bidragsskyldighet inom visst område, bereda möjlighet till en rättvisare fördelning av kostnaderna mellan tomtägarna inbördes än för närvarande. Enligt nuvarande lydelsen av tredje punkten i 50 § stadsplanelagen får en tomtägare aldrig belastas med mer än halva kostnaden för anläggning av gata intill viss bredd *framför hans tomt*. Genom propositionen föreslås att till denna regel skall fogas en tilläggsbestämmelse av innehåll att, där så finnes erforderligt för undvikande av väsentlig ojämnhet i belastningen av tomtägarna inom visst område, vad å dessa sammanlagt skulle belöpa av kostnaden för gatuanläggning inom området må kunna fördelas mellan dem efter omfattningen av den enligt stadsplanen å tomterna medgivna bebyggelsen, efter tomternas storlek eller efter annan skälig grund. Då avsikten med denna undantagsbestämmelse såsom ovan nämnts icke är att minska gatuanläggningskostnaderna för *staden*, måste innan bestämmelsen kan tillämpas föreligga en fullständig beräkning huru stor del av gatuanläggningskostnaderna, som sammanlagt bör drabba tomtägarna under iakttagande av samtliga eljest i ämnet gällande regler. Bland dessa märkes bestämmelsen i fjärde punkten av 50 § nuvarande lydelsen att å tomtägare ej må läggas kostnad, som utan motsvarande fördel för tomts bebyggande föranledes därav, att gatas höjdläge skall i väsentlig mån avvika från markens naturliga höjdläge eller att gatas anläggning eljest på grund av särskilda omständigheter ställer sig mer än vanligt kostsam. Då det särskilt syns vara av vikt att noga fasthålla att all den reduktion, som bör äga rum enligt sistnämnda punkt, måste ha skett innan man får skrida till en kostnadsfördelning enligt den genom propositionen föreslagna undantagsregeln, har i propositionen jämväl föreslagits att tredje och fjärde punkterna skola byta plats i ordningen.

Utskottet har vid sin granskning av propositionen ej funnit anledning till erinran mot densamma. Det genom propositionen framlagda förslaget synes även på ett tillfyllestgörande sätt tillgodose motionärernas yrkande.

Utskottet.

På grund härav får utskottet hemställa,

A) att förevarande proposition må av riksdagen bifallas;
samt

B) att de i ämnet väckta motionerna må anses besvarade genom utskottets hemställan under A).

Stockholm den 2 april 1935.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Akerman*, *Anderson* i Hägelåkra, *Klefbeck*, *Velander**, *Otto Wangson**, *Wijkström* och *Sköldén**;

från andra kammaren: herr *Ryberg*, fru *Östlund*, herr *Olsson* i Mellerud*, fröken *Wellin** samt herrar *Hillgård**, *Björling**, *Johnsson* i Kalmar och *Lindberg* i Stockholm*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.